

Anmeldelser – om spiseforstyrrelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Tverrfaglig om spiseforstyrrelser og kjønn

Birgitta Meurling, red
Varför flickor?

Ideal, självbilder och ätstörningar. 167 s.
Lund: Studentlitteratur, 2003. Pris SEK 187
ISBN 91-44-03053-3

Dette er resultatet av et tverrfaglig nettverkssamarbeid mellom forskere innen etnologi, historie, medisin, sykepleie, idéhistorie og sosiologi. Deres felles utgangspunkt er at de er opptatt av kropp og disiplinering

i relasjon til kjønn. Det er kapitler om anorektikers selvbiografiske skildringer, om helseidealer i Sverige rundt forrige århundreskifte, om vår tids moralske korstog mot fedme, om å være kvinne på den mannlige idrettsarenaen, om anoreksiens historiografi og om hvorfor kvinner hyppigere enn menn rammes av anoreksi. En rekke av artiklene tar for seg hvordan ulike idealer former selvbylde og kroppsoppfatning og i forlengelsen av dette også kroppen selv. Det dreier seg om kvalitative studier med vekt på hvordan tekst og diskurs skaper og selv er et uttrykk for forestillinger om kjønn og kropp.

For forfatterne er kjønnsaspektet et felles utgangspunkt, og unge kvinners livsvilkår og helse står sentralt. Men bare tre av bokens sju artikler tar for seg temaet kvinner og spiseforstyrrelser direkte, og bare én av dem forsøker å besvare spørsmålet i tittelen. Det beste bidraget i samlingen hva kjønnspektivet angår, er Marie Sundbergs artikkel om å bli kvinne på den mannlige idrettsarenaen. Hun går gjennom mønsterplaner for gymnastikkundervisningen fra 1950-årene og fremover og viser hvordan utviklingen frem mot felles undervisning ikke bare har vært bra for likestillingen. Det som favoriseres i dag er nemlig øvelser der eksplosiv kraft og styrke er viktig. Tradisjonelle maskuline verdier kommer dermed i brennpunktet, og de kolliderer ofte med de idealer jentene møter utenfor gymsalen.

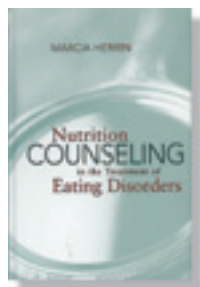
Tverrfaglighet er svært vanskelig. Ofte er de teoretiske innfallsvinklene så forskjellige at de enkelte deltakerne ikke synes å snakke samme språk. Det er ikke noe problem

i denne essaysamlingen; essayene utfyller hverandre fint. Men boken lider under tverrfaglighetens andre hovedproblem: Den tematiske spredningen er så stor at det spørs om man i det hele tatt kan si at artiklene behandler samme problemstilling. Og det er synd i en bok med mange gode enkeltkapitler.

Anne Kveim Lie
Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Matnyttig om veiledning

Marcia Herrin
Nutrition counselling in the treatment of eating disorders
284 s. New York: Brunner-Routledge, 2003.
Pris USD 35
ISBN 1-58391-031-X

Ernæringsmessig rehabilitering er en forutsetning for å lykkes med behandling av pasienter med spiseforstyrrelser. For å få gjennomslag må behandleren være trygg på sin egen kunnskap når hun eller han skal stille

spørsmål ved pasientenes matvaner og oppfatninger, tilby dem veiledning og utfordre dem til forandring. Mange føler seg på gyngende grunn når de konfronteres med en pasient med spiseforstyrrelse. De utfordrer ikke bare vår kunnskap om ernæring, men også om medisin, atferd og psyke.

Marcia Herrin henvender seg til alle yrkesgrupper som tilbyr veiledning, intervensjon, overvåking og undervisning om mat og vekt til personer med spiseforstyrrelse i en poliklinisk situasjon. Hun har solid personlig og faglig bakgrunn og har skrevet en grundig og velfundert brukervennlig bok, med stadige referanser til relevant litteratur og forskning.

Det er tre hoveddeler. Den første tar for seg både grunnleggende veiledningsteknikker og psykoterapeutiske, kognitive og psykoedukative teknikker. Andre del omhandler planlegging og håndtering av mat og måltider og gir innføring i enkle ernæringsprinsipper, og i tredje del gis det råd om hvordan man intervenerer i forhold til vekt, overspising, renselse og fysisk aktivitet.

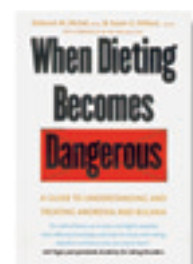
Til sist er det et nyttig supplement med tabeller, beregningsnøkler, diagnostiske kriterier, symptomoversikter, handlingsplaner, kostplaner og maler for skriftlig pasientinformasjon. Selv om ikke alt her er etter norsk oppskrift, følges de samme faglige prinsipper, så stoffet kan godt tilpasses norske forhold.

I denne boken kan så vel leger som psykologer, psykoterapeuter, helsesøstre og ernæringsfysiologer finne konkrete behandlingsstrategier og nyttig informasjon egnet til å korrigere vrangforestillinger og uønsket atferd hos personer med spiseforstyrrelser.

Berit Falk Dracup
Spesialenhet for spiseforstyrrelser
Haukeland Universitetssykehus

Hvordan gi nødvendig hjelp

Deborah M. Michel, Susan G. Willard, red
When dieting becomes dangerous
A guide to understanding and treating anorexia and bulimia. 154 s. London: Yale University Press, 2003. Pris USD 14
ISBN 0-300-09233-4

Hovedtittelen kan gi en indikasjon om at diett og slanking er hovedtema, men slik er det ikke. Undertittelen er bedre. Forfatterens intensjon er å gi informasjon om spiseforstyrrelser til dem som er rammet og til

dem som vil hjelpe dem, dvs. ulike profesjoner av helsepersonell, innbefattet ernæringsfysiologer og tannleger, samt familie, venner og skole.

Boken har brukervennlige og spørsmålsformulerte overskrifter på kapitlene, og språket er enkelt og lett å forstå. Det er en paperback, med enkel layout. Det er ingen illustrasjoner eller tabeller, men informative og gode tekstbokser.

Fysiske og psykologiske symptomer på spiseforstyrrelser er grundig og dekkende beskrevet, likeledes den biopsykososiale modell som forklaring på utviklingen fra problem til sykdom. Det legges vekt på nødvendigheten av tverrfaglig samarbeid – helt i tråd med internasjonal tenkning omkring behandlingen av spiseforstyrrelser. Menn og spiseforstyrrelser er tatt opp i et eget kapittel.